

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kladno, Brjanská 3078

Brjanská 3078, 272 04 Kladno

Identifikátor školy: 600 044 335

Termín konání inspekce: 4. – 8. duben 2005

Čj:	b3-1117/05-5221
Signatura	ob3cy127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem plně organizované Základní školy Kladno, Brjanská 3078 (dále jen škola), která hospodaří od 1. ledna 1995 jako příspěvková organizace, je Statutární město Kladno, se sídlem nám. Starosty Pavla 44, 272 00 Kladno. Základní škola sídlí v účelovém osmi pavilónovém areálu, který je majetkem města.

Součástmi školy jsou základní škola s kapacitou 727 žáků – ke dni inspekce v ní bylo zapsáno celkem 420 žáků, školní družina s kapacitou 125 žáků a školní jídelna s kapacitou 900 jídel. Základní škola má devatenáct tříd a devět ročníků. Do školní družiny s ranním i odpoledním provozem je k pravidelné docházce do tří oddělení přihlášeno 66 žáků. Školní jídelna, umístěná v jednom z pavilónů školy, zajišťuje vedle obědů, pitného režimu a prodeje svačín pro žáky kmenové školy i obědy pro veřejnost.

V základní škole se vzdělávají žáci ze spádové oblasti Kladenska a 37 žáků z okolních obcí například Libušín, Smečno, Kačice, Nová Studnice, Velká Dobrá.

Od školního roku 2005/2006, na základě rozhodnutí *rady města*, bude ve vybraných 5. – 9. ročnících rozšířena výuka tělesné výchovy se zaměřením na lední hokej.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání v předmětech matematika, prvouka, vlastivěda a přírodověda na prvním stupni základní školy; český jazyk a hudební výchova na prvním a druhém stupni základní školy.
- Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole.
- Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech matematika, prvouka, vlastivěda a přírodověda na prvním stupni základní školy; český jazyk a hudební výchova na prvním a druhém stupni základní školy.
- Tematická inspekce „*Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení*“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V deseti třídách prvního stupně základní školy zajišťuje výuku českého jazyka, matematiky, prvouky, přírodovědy, vlastivědy a hudební výchovy jedenáct pedagogických pracovníků. Pouze jedna z nich nemá odbornou kvalifikaci, kterou si v současné době doplňuje vysokoškolským studiem pedagogického směru. Český jazyk na druhém stupni vyučují tři učitelé, z toho dva učí také hudební výchovu. Jeden z nich má středoškolské vzdělání, ostatní jsou odborně kvalifikovaní pro výuku daných předmětů.

Poradenské služby ve škole realizují dvě výchovné poradkyně. Obě jsou odborně kvalifikované pro příslušný stupeň školy, ve kterém vyučují, jedna z nich má odbornou kvalifikaci v oboru speciální pedagogiky. Primární prevenci sociálně patologických jevů zajišťuje školní metodička prevence, která má odbornou kvalifikaci pro výuku na druhém stupni základní školy.

Při vytváření úvazků ředitel školy využil v maximální možné míře odbornou kvalifikaci, zkušenosti učitelů a jejich zájem o vyučované předměty.

Organizační struktura školy je podrobně stanovena v *Celoročním plánu činnosti školy pro školní rok 2004/2005*, ve kterém je zahrnuto plánování organizace v oblasti vzdělávání, spolupráce s rodičovskou veřejností, mimoškolní aktivity, materiální zabezpečení školy

a kontrolní činnost. Celoroční plán je podrobně rozpracován do týdenních plánů. Kompetence, které jsou pracovníkům vymezeny účelně, a vzájemná zastupitelnost vedoucích pracovníků jsou stanoveny v pracovních náplních. Ředitel školy jmenoval svoji statutární zástupkyni. Pověření pedagogických pracovníků povinnostmi nad rámec výuky je stanoveno v zahajovací provozní poradě. Dále se zaměstnanci řídí dalšími vnitřními předpisy *Řádem školy, Povinnostmi učitelů konající dozor nad žáky* (veškeré předpisy byly vypracovány v souladu s novými platnými právními předpisy). Tyto dokumenty zohledňují specifické podmínky pracoviště a jsou zpracovány v souladu s koncepčními záměry školy, jejich plnění se průběžně sleduje a vyhodnocuje. Přestože zaměstnanci pracují v oddělených pavilonech, což je organizačně náročné, vnitřní informační systém je funkční, potřebné informace jsou všem pracovníkům dostupné. Vedení školy využívá každodenního setkávání pedagogických pracovníků v ranních i odpoledních hodinách ve sborovně (propojené s pracovnicemi ředitele a zástupkyně ředitele), kde je umístěna i nástěnka s aktuálními informacemi.

Oficiálním poradním orgánem je pedagogická rada. Ze zápisů z jednání je patrné, že věnuje pozornost nejen hodnocení prospěchu a chování žáků a operativní organizaci, ale také hodnocení práce metodických sekcí, plnění úkolů minimálního preventivního programu, informacím z činnosti výchovných poradců a výsledkům z kontrolní činnosti. Při poradách se řeší veškeré společné školní problémy, závěry svědčí o věcných řešeních, které jsou dále rozpracovány v týdenních plánech. Podle potřeby jsou svolávány *provozní porady* pro učitele, správní nebo provozní zaměstnance. Na prvním stupni jsou ustanoveny dvě *metodické sekce* pro 1. až 3. ročník a pro 4. a 5. ročník, na druhém stupni sekce českého jazyka a výchov. Jejich činnost je plánovitá a pololetně vyhodnocována. Hlavní náplní je zejména hodnocení a klasifikace žáků, sestavování tematických plánů a kontrola jejich plnění, organizace akcí pro talentované žáky a zájmových kroužků. V rámci těchto sekcí jsou organizovány i ukázkové hodiny u zkušených pedagogů, které navštěvují nejen učitelé bez odborné kvalifikace a s krátkodobou pedagogickou praxí, ale i ostatní vyučující. Průběžně se vyučující setkávají a vzájemně se informují o nových poznatcích získaných účastí při vzdělávacích akcích, z těchto setkání jsou vedeny záznamy. Jak bylo patrné v průběhu inspekční činnosti předmětové sekce velmi dobře fungují, většina učitelů se snaží nově získané zkušenosti využívat v praxi. Ve škole je běžná neformální spolupráce mezi pedagogy prvního stupně a učiteli téhož předmětu druhého stupně. Odvíjí se na bázi každodenních osobních kontaktů. Dokladem toho jsou např. zápisy z metodických sekcí a z pedagogických rad, návaznost učiva v tematických plánech.

Kontrolní systém postihuje veškeré oblasti, úkoly pro školní rok stanoví *Plán kontrolní činnosti*. O vykonaných hospitacích jsou pořizovány zápisy, převážně s pozitivními závěry. Svá zjištění oba vedoucí pracovníci vždy s vyučujícími projednávají. V průběhu inspekce využili možnosti hospitovat se školními inspektory. Oba měli stanoveny cíle hospitační činnosti. V pohospitačních rozborech dali možnost vyučujícím se k hodině vyjádřit, ve všech případech byl rozbor veden taktně se závěry pro jejich další činnost.

Vzhledem k tomu, že od příštího školního roku bude navýšen počet tříd o třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy, dojde k rozšíření pedagogického sboru. Vedení školy má jasně stanovená kritéria pro přijímání nových pracovníků. Jedním z nejdůležitějších ukazatelů jsou odborná kvalifikovanost, pozitivní vztah k žákům a ke sportu. Tato kritéria byla uplatňována i při předběžném jednání s uchazeči. Plánování v oblasti lidských zdrojů je systematické a funkční.

Zájem pedagogických pracovníků o zkvalitnění vzdělávací práce prostřednictvím sebevzdělávání je velký. Výběr seminářů a kurzů velmi dobře koresponduje s potřebami a koncepcí školy, je plánovitý. Ředitel školy a jeho zástupkyně se zaměřují především na management školy, učitelé na metodiku jednotlivých předmětů. Škola má vypracovaný

system práce se začínajícími a nekvalifikovanými pracovníky, o této činnosti jsou vedeny záznamy z předcházejících let. V letošním školním roce začínající učitelé ve škole nejsou.

Systematický rozbor výsledků hospitační činnosti, účast na dalším vzdělávání, realizace nových poznatků ve vzdělávací práci, včetně sebehodnocení učitelů, mají zásadní vliv na jejich další profesní růst.

Personální podmínky vzdělávání včetně organizační a kontrolní činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola má osm pavilónů, kolem nichž se rozprostírají velké plochy udržovaných trávníků, které jsou využívány k výuce i k relaxaci žáků. Mezi pavilóny se nachází venkovní atrium umožňující pobyt žáků venku o přestávkách. Součástí školního areálu je fotbalové a dopravní hřiště, sportovní hala. Z dvaceti šesti učeben je sedm odborných. Velmi dobře jsou vybavené dvě pracovny informatiky, kde je celkem dvacet jedna počítačů napojených na internet. V jedné je také zřízena knihovna, nechybí zde ani dataprojektor s promítacím plátnem, tiskárna a kopírovací přístroj. Tato učebna je využívána jako informační centrum a studovna i mimo vyučování. Kvalitní je také odborná pracovna hudební výchovy, ve které se vyučuje hudební výchova druhého stupně. K dalšímu vybavení patří relaxační místnost, videoučebna, chemická laboratoř, dílny a tělocvična. K uložení pomůckového inventáře slouží pro většinu předmětů příslušné kabinety. Ostatní pomůcky, včetně didaktické a audiovizuální techniky, jsou trvale umístěny v učebnách. Vnitřní prostředí objektu je na velmi pěkné estetické úrovni.

Třídy jsou vybaveny novým či zánovním žákovským nábytkem. Výuka probíhá převážně v upraveném prostředí kmenových učeben. Podnětnost tříd vůči sledovaným předmětům v době kontroly byla však, kromě výuky prvouky, vlastivěda a přírodovědy, ojedinelá. Ke všem sledovaným předmětům (kromě hudební výchovy v prvním ročníku) používají žáci platné učebnice, případně další odborné či didaktické příručky. Žáci i vyučující mají dále k dispozici řadu vhodných výukových počítačových programů, programy na CD nosičích, videokazetách, slovníky a další odbornou literaturu. Škola pravidelně odebírá šestnáct odborných a zájmových časopisů.

V kabinetech sledovaných předmětů jsou umístěny sbírky, soubory nástěnných pomůcek, modely, odborná literatura, včetně dalších jazykových příruček a slovníků, beletrie pro společnou četbu atd. Inventář je obnovován, sbírky průběžně doplňovány. Vybavení didaktickými pomůckami pro výuku českého jazyka a matematiky na prvním stupni je různorodé, ale je zastoupeno v menší míře než je pro výuku potřebné. Celkově velmi dobře je škola vybavena audiovizuální, projekční a informační technikou. Instalovaný výukový software pro jednotlivé předměty i připojení k internetu slouží k výuce všech sledovaných předmětů. Jejich přímé využití bylo během inspekce zaznamenáno v českém jazyce na druhém stupni, v jedné hodině matematiky na prvním stupni a při čtenářské soutěži.

Systematickou kontrolu se zaměřením na četnost a účelnost zařazování pomůcek do výuky vedení školy neprovádí. Využití výpočetní techniky či videoučebny a relaxační místnosti je průběžně evidováno.

Škola má povolenou doplňkovou činnost, ke které využívá svou jídelnu – vaří pro místní občany, dále pronajímá tělocvičnu, třídy pro mimoškolní jazykové vyučování a pracovny informatiky pro vzdělávací akce.

Rozvoj materiálně-technických podmínek ředitel plánuje dlouhodobě (vybavení plánovaných sportovních tříd, dovybavení školní kuchyně, renovace venkovních ploch - hřiště) i operativně

dle momentálních finančních možností, zde vždy ve spolupráci s metodickými orgány, přes které probíhá i výběr učebnic a posouzení jejich potřebnosti.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání umožňují realizovat zvolený vzdělávací program na velmi dobré úrovni.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Učební plán byl zpracován s výhledem na celé období školní docházky současných žáků školy, odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav a doplňků. Základní plán je doplněn v předepsaném rozsahu volitelnými předměty (7. ročník – seminář a praktika ze zeměpisu, anglický jazyk, sportovní výchova, 8. ročník – německý jazyk, ruský jazyk, informatika, sportovní výchova, 9. ročník – anglický jazyk, informatika, sportovní výchova). Nabídka volitelných předmětů je postačující, je ovlivněna personálními i materiálními podmínkami školy. Rozvrhy hodin jsou vypracovány v souladu s učebním plánem. Navíc škola žákům nabízí řadu zájmových útvarů (vedených pedagogickými pracovníky školy) jako například dovedné ruce, sportovní kroužek, gymnastika, anglický jazyk, hudebně-recitační kroužek, kutílek, příprava k přijímacím zkouškám z matematiky, matematický kroužek, kroužek českého jazyka. Vzdělávací nabídka je dále rozšířena o širokou škálu mimoškolních akcí.

Povinná a další dokumentace včetně třídních knih, které zachycují průběh vzdělávání v předmětech matematika, prvouka, přírodověda a vlastivěda na prvním stupni, český jazyk a hudební výchova na prvním a druhém stupni základní školy za školní rok 2004/2005, je vedena přehledně a průkazně. Kontrolou zápisů v třídních knihách za školní roky 2002/2003 (IV. A a IV. B) a 2003/2004 (V. A a V. B) bylo zjištěno porušení učebních osnov v předmětech přírodověda a vlastivěda tím, že nebylo zařazeno učivo z kapitoly Výchova ke zdraví. Kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních osnov, až na uvedenou výjimku, je důsledná a systematická.

Organizace vzdělávacího procesu splňuje psychohygienické podmínky (počet hodin v dopoledním vyučování, délka přestávek, délka vyučovacích hodin, délka přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním). O „velké“ přestávce mají žáci možnost při příznivém počasí relaxace na školním pozemku, o „polední“ přestávce je vyučujícími zajišťován dozor nad žáky, kteří mají zájem relaxovat ve sportovní hale. Vzdělávací činnost je upravena *Školním řádem*, jehož součástí je klasifikační řád. Je sestaven v souladu s právními předpisy platnými od 1. ledna 2005. S tímto řádem byli prokazatelným způsobem seznámeni pedagogičtí pracovníci, žáci školy a je zveřejněn na přístupném místě ve škole.

Činnost obou výchovných poradkyň se řídí plány pro daný školní rok, jejich kompetence jsou vymezeny v pracovních náplních. Poradkyně pro první stupeň – speciální pedagožka zabezpečuje úkoly spojené s péčí o integrované žáky se zdravotním postižením v celé škole. Vede přehledně jejich evidenci, zprostředkovává jim vyšetření v poradenských pracovištích, dobře zajišťuje aktuální informovanost učitelů o speciálních vzdělávacích potřebách těchto žáků, je garantem zpracování individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP), sleduje školní docházku žáků prvního stupně. Učitelům žáků s vývojovou poruchou učení (dále VPU) v oblasti speciální péče poskytuje ale jen minimální metodickou pomoc. Výchovná poradkyně pro druhý stupeň kvalitně zajišťuje poradenství spojené s profesní orientací a zabývá se řešením výchovných a výukových (nesouvisejících se zdravotním postižením) problémů žáků. Veškerá poradenská činnost je dobře zdokumentována. Obě poradkyně mají stanovené konzultační hodiny, které využívají zejména žáci druhého stupně a jejich rodiče v souvislosti

s profesním poradenstvím. Pozitivem je integrace poradenských služeb do vzdělávacího procesu - informovanost učitelů o výukových i výchovných problémech jednotlivých žáků, přijatých opatření a jejich případné účinnosti je prokazatelně vysoká. O závěrech a výsledcích své práce informují výchovné poradkyně učitele při každém jednání pedagogické rady.

Metody práce s integrovanými žáky a žáky talentovanými jsou předmětem jednání metodických orgánů. Pozornost talentovaným žákům je věnována v rámci nabídky volitelných předmětů a zájmových kroužků, škola pro ně pořádá rovněž velké množství školních soutěží.

Pro řešení problematiky sociálně-patologických jevů byla ředitelkou školy jmenována školní metodička prevence. Hlavní cíle minimálního preventivního programu *Škola bez drog* jsou zaměřeny na primární nespecifickou prevenci (rozpracování okruhů s touto problematikou do vyučovacích předmětů), osvětovou činnost, kvalitní využívání volného času, spolupráce s rodiči a na specifickou primární prevenci zaměřenou na přednášky ke konkrétním problémům u žáků vyšších ročníků a na represivní opatření. Realizace plánu je pololetně vyhodnocována. Jak vyplývá ze zápisů pedagogických rad a metodických sekcí, školní metodička realizuje svoji činnost ve spolupráci s výchovnými poradkyněmi, vedením školy a jednotlivými metodickými sekcemi.

Škola informuje rodiče o průběhu a výsledcích vzdělávání a chování průběžně prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, při pravidelně konaných třídních schůzkách, individuálních konzultacích, ukázkových hodinách a návštěvních dnech. Širší veřejnost je o činnosti školy informována prostřednictvím školního časopisu *Zpravodaj* a průběžně aktualizovanými internetovými stránkami. Pro rodiče je každoročně na začátku školního roku vydáván informační bulletin. Žáci s vedením školy komunikují na základě velmi dobře fungující *rady žáků*, tento systém komunikace je osvědčený a účinný. Při škole je registrováno *Sdružení rodičů*, které se školou úzce spolupracuje, zejména v oblasti materiální pomoci.

Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2003/2004 obsahuje veškerá zákonná ustanovení, je pečlivě a přehledně zpracována včetně fotodokumentace, je dalším zdrojem informací o činnosti a chodu školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice – první stupeň

Aktuální příprava na výuku u většiny pedagogů byla pečlivá a zodpovědná. U poloviny vyučujících chybělo zaměření na činnostní a relaxační aktivity. Ve všech hodinách navazovalo učivo na předcházející témata, učitelky měly jasně stanovené cíle hodin.

Učebny svým uspořádáním žákovského nábytku i velikostí negativně ovlivnily zařazování relaxačních prvků v hodinách. Zhruba třetina učitelů ve výuce pracovala nejen s učebnicemi a zápisky na tabulích, ale žáci měli k dispozici i pracovní listy a kartičky k procvičování učiva, dostatek vhodných pomůcek. Pouze v jedné hodině byla využita didaktická technika.

Polovina hodin byla bohatá svým obsahem i rozmanitými činnostmi, vedla žáky k zájmu o učivo. Ve zbývajících hodinách učitelky probíranou látku prezentovaly prostřednictvím frontální a samostatné práce. Ve čtyřech hodinách vyučující vhodně zařadily skupinovou práci, při které byla patrná vzájemná kooperace žáků. Ve všech hodinách byl věnován individuální přístup žákům, v polovině hodin učitelky zadávané úkoly účelně diferencovaly. Zejména v nižších ročnících nebyli žáci důsledně vedeni ke správným návykům při psaní, chybělo před psaním zařazení uvolňovacích cviků.

Ve většině hodin učitelky žáky motivovaly úvodním sdělením cíle hodiny, mezipředmětovými vztahy a vstřícným přístupem. Ve třetině hodin vyučující žáky motivovaly herními nebo soutěživými prvky.

Většina učitelek vedla žáky ke spisovnému vyjadřování, ale opomíjely je vést k odpovědím celou větou. Během výuky byla stanovena ve většině hodin pravidla pro vzájemnou komunikaci. Svým vstřícným a vyrovnaným přístupem vytvářely vyučující klidnou, nestresující pracovní atmosféru.

Výkony žáků byly ve dvou třetinách hodin průběžně hodnoceny pochvalou a oceněním pokroku, ve zbývajících bylo hodnocení opomíjeno. V jedné hodině se objevilo sebehodnocení žáků nikoli slovně, ale známkou. Třetina učitelek zhodnotila výkony žáků v závěru výuky. Sešity jsou pravidelně kontrolovány jejich úroveň je dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika na prvním stupni základní školy jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda – první stupeň

Rozdělení učiva do ročníků realizovaly učitelky formou časově-tematických plánů, které jsou aktualizovány o dodatek k učebním dokumentům „Ochrana člověka za mimořádných událostí“ (pokyny MŠMT ČR čj. 12 050/03-22 a čj. 13 586/03-22), vycházejí z platných učebních osnov. Ve sledovaných hodinách si vyučující stanovily přiměřené cíle.

Materiální podpora výuky byla na velmi dobré úrovni. Učebny byly pro výuku vesměs podnětné, učitelky v hodinách využívaly materiálního zázemí. Ve většině hodin žáci pracovali nejen s učebnicemi a pracovními sešity, ale i s mapami, pracovními listy a obrazovým materiálem. I když skladba některých hodin dávala vhodnou příležitost k využití audiovizuální techniky, byla využita pouze v jedné hodině.

Učivo bylo prezentováno odborně a věcně správně. U dvou vyučujících se i přes pečlivou přípravu v organizaci výuky vyskytly dílčí nedostatky – převládala frontální práce, nebyla zařazena relaxace žáků. Ve třech hodinách byla vhodně a promyšleně zařazena skupinová práce, při které žáci vzájemně spolupracovali a prezentovali svoje výsledky před třídou.

V úvodu byli žáci seznámeni s cílem hodiny, což u většiny vyučujících mělo motivační charakter. Ve větší míře učitelky aktivizovaly během hodiny žáky zařazením mezipředmětových vztahů včetně prvků dramatické výchovy, vycházely z vlastních zkušeností a prožitků žáků.

Menší důraz byl kladen na komunikativní dovednosti žáků, většinou byly kladeny pouze zjišťující otázky. Pouze v jednom případě zařadila učitelka do výuky i otázky problémové. Ve většině hodin panovala klidná, přátelská atmosféra. Nervozita jedné z vyučujících negativně ovlivnila klima ve třídě.

V průběhu výuky většina vyučujících oceňovala pokrok a aktivitu žáků, převažovalo pozitivní hodnocení, které povzbuzovalo žáky k další činnosti. V jedné hodině vedla vyučující žáky ke zhodnocení hodiny jimi samotnými, ani v jedné ze sledovaných hodin se neobjevilo jejich sebehodnocení. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že v jednom ročníku nejsou rodiče informováni o klasifikaci dětí z přírodovědy za druhé pololetí letošního školního roku.

Průběh výsledky vzdělávání v předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda na prvním stupni základní školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk – druhý stupeň

Vyučování bylo kvalitně připraveno zejména z hlediska promyšlenosti učebních činností a organizace práce. Cíle výuky vycházely z tematických plánů předmětu, byly stanoveny vhodně s ohledem na aktuální dispozice žáků. Chybějící odborná kvalifikace jednoho učitele

neměla negativní vliv na kvalitu výuky. Učivo vždy navazovalo na předcházející témata, po odborné i metodické stránce bylo prezentováno správně.

Materiální zabezpečení výuky bylo velmi dobré. Učitelé účelně využívali především textové pomůcky, tabuli a sešity, do pěti hodin vhodně začlenili meotar či CD přehrávač, folie, nástěnné tabule, jazykové příručky apod. Jedna hodina literatury probíhala v učebně informatiky, kde žáci vyhledávali informace na internetu, se kterými pak dále pracovali.

Zhlédnuté hodiny byly dynamické, žáci pracovali ve dvojicích, ve skupinách, plnili úkoly samostatně nebo společně, v lavicích či u tabule. Použité metody (problémové úkoly, doplňování, práce s chybou, vyhledávání, vyvozování apod.) vedly žáky k tvořivé činnosti. Velmi dobře fungovala zpětná vazba, po ukončení dílčích úkolů vždy následovala společná kontrola správnosti řešení. Nechyběla také průběžná kontrola práce vyučujícími a individuální pomoc při jednotlivých činnostech, objevila se i redukce učiva u žáků s vývojovými poruchami učení. Žáci projevovali k výuce dobrý vztah, pracovali soustředěně a se zájmem. Psychohygienické podmínky vyučování byly pozitivně ovlivněny střídáním činností, i když účelná relaxace nebyla zařazena ani jednou.

Promyšlená a cílená motivace prolínala všemi hospitovanými hodinami v celém jejich průběhu ať již v podobě soutěže, rozhovoru, předčítání, nebo zadáváním úkolů umožňujících tvořivou činnost. Vhodně bylo využíváno předmětových vztahů. Žáci pracovali s chutí, jelikož motivačními prvky byl vyvoláván a udržován jejich zájem.

Kultivované či přátelské vystupování všech učitelů přispělo k příznivému klimatu navštívených hodin. Mezi žáky a učiteli byl otevřený vztah. Žáci se chovali bezprostředně, nebáli se o problému diskutovat, zeptat se, žádat o vysvětlení. Učitelé rozvíjeli komunikační dovednosti žáků, vždy je vedli k odpovědi celou větou, vyjadřovat své vlastní názory. Výuku charakterizovala vzájemná spolupráce žáků, tolerance k chybám druhých, byla dodržována pravidla chování i vzájemného respektu. Ve všech hodinách byl vytvořen prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Bylo patrné, že žáci jsou zvyklí pracovat v týmech.

Hodnocení pochvalou prolínalo všemi hodinami. Nechybělo vzájemné hodnocení žáků, výjimečně se objevilo i sebehodnocení či diferenciované známkování. Téměř všechny hodiny však byly přetaženy do přestávky, čímž nezbyval čas na závěrečné shrnutí a celkové zhodnocení výkonů žáků a jejich podílu na odvedené práci ztrácelo tak na efektivitě. Ve dvou hodinách závěrečné hodnocení a shrnutí hodiny nechybělo a navíc bylo provázeno seznámením s tématem příští hodiny a zadáním úkolů s ním souvisejících. Rozsah klasifikace v žákovských knížkách je dostatečný, ojediněle jsou však zastoupeny všechny složky předmětu, většinou převažuje známkování mluvnického učiva. Žákovské písemnosti jsou kontrolované (občas ponechány chyby) a slouží žákům především k procvičování učiva než k zapisování pouček a definic.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na druhém stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově – první a druhý stupeň

Všechny sledované hodiny byly promyšlené a připravené. Žáci byli vždy seznámeni s jejich obsahem a cílem. Návaznost probíraného učiva na učivo předcházející byla zřejmá, což se projevilo zejména na znalostech a osvojených dovednostech žáků. Často se objevily i mezipředmětové vztahy. Chybějící odborná kvalifikace dvou vyučujících neměla negativní vliv na kvalitu výuky, pouze v jedné hodině na prvním stupni byla zaznamenána menší didaktická chyba.

Materiální podpora výuky byla celkem dobrá. Všichni učitelé hrají více či méně na hudební nástroj (piano, kytara, klávesy), jedna vyučující však této dovednosti ve sledované hodině

nevyužila, zahrála pouze melodii jedné písně na klávesy. Do všech hodin pak byly různou měrou začleněny další pomůcky – rytmické nástroje, radiomagnetofon s CD přehrávačem, portrét hudebního skladatele, texty písní, připravená tabule, notová osnova a další.

Použité vyučovací metody a formy měly rozdílnou úroveň. Všichni učitelé respektovali relaxační zaměření předmětu, dvě hodiny byly však příliš teoretické. I když obě vyučující střídaly různé činnosti (poslech, hra na tělo, doplňování not, zpěv, rytmizace apod.), žáci byli celou hodinu v lavicích. V jedné hodině zazpívali pouze jednu píseň a pohyb nebyl zařazen vůbec, v další byl jediným pohybem pochod na místě při zpěvu jedné písně a veškerý zpěv žáků byl poněkud rozpačitý, protože doprovod vyučující vybočoval z rytmu, což žáky pletlo. Zbývající hodiny byly dynamické, plné zpěvu a přirozeného projevu žáků.

V úvodní motivaci se učitelé snažili zaujmout žáky využitím jejich znalostí při rozhovoru, hudebními hádankami, poslechem, referáty žáků, rozezpíváním, dechovým cvičením apod. Průběžná motivace prolínala celou výukou ve všech hodinách, a to především střídáním činností, někde pohybem, hrou na tělo či na nástroje, poslechem reprodukováné hudby či zpěvu učitele, jinde problémovými úkoly, soutěžemi nebo návodnými otázkami.

Učitelé vytvořili při práci přátelskou atmosféru, žáci akceptovali stanovená pravidla, respektovali pokyny vyučujících, aktivně reagovali na změnu činnosti. Pracovali s chutí a se zájmem, většinou dobře zpívali, znají hodně písniček. Všichni jsou nenásilnou formou seznamováni se základní hudební teorií.

V průběhu výuky hodnotili učitelé žáky pochvalou či vysvětlením, co je potřeba zlepšit, a to vždy po každé činnosti. Závěrečné shrnutí, opakování či ocenění pokroku, ať již společného nebo individuálního nechybělo v žádné hodině.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Zjišťování a hodnocení vědomostí žáků provádí škola v předmětech český jazyk, matematika, přírodověda a vlastivěda formou čtvrtletních a pololetních prověrek zadávaných vyučujícími. Vedení školy zjišťuje úroveň vědomostí žáků zadáváním a následným vyhodnocováním vlastních *vědomostních testů*. V průběhu letošního školního roku byly zadány tyto testy z vlastivědy a přírodovědy (4. a 5. ročník) a českého jazyka (7. a 8. ročník). V 9. ročnících byly v letošním školním roce zadány z českého jazyka, matematiky a obecných studijních předpokladů standardizované testy. V těchto testech byli žáci vyhodnoceni jako mírně nad průměrem v porovnání s celkovými výsledky ve Středočeském kraji. Výsledky jsou jak vyučujícími, tak vedením školy analyzovány z hlediska úspěšnosti zvládnutí jednotlivých učebních celků, zjištěné nedostatky slouží jako podklad pro další práci vyučujících.

O výsledcích mladších i starších žáků získává škola také zpětnou vazbu nejen účastí a umístěním žáků ve školních soutěžích, ale i při okresních a regionálních olympiádách a soutěžích (například matematická olympiáda, rychlý počtář, olympiáda z českého jazyka, Hrátky s češtinou, Klokánek, pěvecká okresní soutěž Rozdělovská sova). V rámci okresu se žáci v loňském školním roce umístili většinou na prvních patnácti místech. Žáci 4. ročníků se v letošním roce úspěšně účastní krajské soutěže s environmentální tematikou „Svět kolem nás“. Vždy v březnu organizuje škola pro žáky všech ročníků druhého stupně čtenářskou soutěž, které se účastní vybrané tříčlenné skupiny z každé třídy. V době inspekce tato soutěž probíhala a byla sledována. Celoročně pak probíhá literární soutěž Almanach.

Na dobré úrovni je úspěšnost vystupujících žáků při přijímacích zkouškách, plná třetina byla v loňském školním roce přijata na gymnázia nebo střední odborné školy.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

1. Tematická inspekce „Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení“

V době inspekce se ve škole vzdělávalo 27 žáků se zdravotním postižením, z toho 26 žáků se vývojovou poruchou učení. U všech těchto žáků byla VPU diagnostikována školským poradenským pracovištěm. Škola o všech žácích a speciální péči, kterou jim poskytuje, vede průkaznou a přehlednou dokumentaci (odborné posudky poradenských pracovišť, individuální vzdělávací plány, záznamy o ambulantní nápravě – viz dále).

Pro výuku žáků s VPU má škola velmi dobré personální podmínky. Na prvním stupni působí až na jednu výjimku učitelé s odbornou kvalifikací a naprostá většina z nich, stejně jako v případě vyučujících druhého stupně, absolvovala krátkodobý kurz zaměřený na problematiku práce se žáky s VPU. Velmi příznivá z hlediska odborné kvalifikace je i situace na druhém stupni, cca tři čtvrtiny vyučujících ji splňují. V rámci dalšího vzdělávání někteří pedagogové absolvovali i další vzdělávací akce týkající se výuky integrovaných žáků s VPU.

Pro výuku žáků s VPU má škola dostatek speciálních textů pro čtení, pracovních sešitů k upevňování gramatických pravidel v českém jazyce a textů k výuce cizích jazyků. Pro počáteční intervenční péči u mladších žáků jsou k dispozici reedukační pomůcky (např. pomůcky pro rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, pravolevé orientace, osvojování pravopisu po tvrdých a měkkých souhláskách). Část žáků má v odborných posudcích doporučeno pro konání zkoušek využívání tabulek pro žáky s poruchami pravopisu. Tyto tabulky nahrazují přehledy učiva, které si žáci vlepují do svých sešitů a mají možnost je při písemném zkoušení využívat (ověření této informace sdělené učiteli ve sledovaných hodinách nebylo ale možné, neboť se v nich písemné zkoušení nekonalo). Kromě kmenových učeben škola využívá pro práci se žáky s VPU i učebny odborné – učebnu informatiky, kde jsou k dispozici speciální počítačové výukové programy pro žáky s VPU a programy pro práci v běžné třídě, a relaxační místnost.

Při zpracovávání IVP učitelé vycházejí z doporučení poradenských pracovišť a aktuálně dosažené úrovně vědomostí a specifických dovedností žáků. Škola je vypracovává pro všechny integrované žáky s VPU a prokazatelným způsobem s nimi seznamuje rodiče. Plány jsou vypracovány pro výuku českého a cizího jazyka, v případě potřeby i pro výuku dalších předmětů. Plnění IVP učitelé pravidelně vyhodnocují, hodnocení se týká míry osvojení učební látky. Údaje obsažené v IVP jsou v souladu s právním předpisem.

Vzdělávání žáků s VPU má formu individuální integrace. Na základě hospitovaných hodin českého jazyka lze konstatovat, že v rámci běžné výuky jsou zejména při samostatné práci speciální vzdělávací potřeby žáků s SPU zohledňovány respektováním pracovního tempa, častým využíváním pracovních listů, ve kterých žáci převážně doplňují informace, poskytováním účinné zpětné vazby a v případě potřeby snižováním rozsahu úkolů, zejména písemných. Zohlednění se promítá i do klasifikace. V malé míře ale učitelé upřednostňují ústní zkoušení doporučené poradenskými pracovišti, zejména v českém jazyce převažuje písemná forma prověřování vědomostí a dovedností. Ve sledovaných hodinách nebyly speciální pomůcky používány, jejich uplatnění ale nebylo vzhledem ke vzdělávacím cílům a zařazeným učebním metodám potřebné. Hodnocení žáků s VPU má převážně motivující charakter.

Všichni žáci s VPU navštěvují v rámci speciální péče tzv. ambulantní nápravu, která je organizována převážně individuálně (21 skupin ambulantní nápravy). Náprava je prováděna v rozsahu jedné až dvou hodin týdně pro předměty český jazyk a cizí jazyk. Délka „hodiny“ ambulantní nápravy je stanovena individuálně v rozmezí 30 - 50 minut.

V rámci této ambulantní péče byly při inspekční činnosti využívány speciální učební texty, speciální pomůcky nebyly uplatněny. Obě sledované hodiny byly vedeny formou doučování, korektivní techniky zaměřené na reedukaci specifických obtíží v nich zařazeny nebyly. V jednom případě byla organizace této péče pro žákyni příliš náročná z psychohygienického hlediska – individuální ambulantní náprava v délce 50 minut osmou vyučovací hodinu vedená formou postupného kladení úkolů bez jakékoliv relaxace. Výsledky vzdělávání žáků s VPU úzce souvisejí se stupněm zdravotního postižení.

Spolupráce školy s poradenskými pracovišti spočívá ve zprostředkování vstupních i kontrolních vyšetření a případné korekci IVP, které škola poradenskému pracovišti předkládá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2004*, odeslán dne 1. října 2004.
2. Rozhodnutí Školského úřadu Kladno o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 1999, čj. 11/98-00, ze dne 28. prosince 1998.
3. *Zřizovací listina Základní školy Kladno, Brjanská ul., čp. 3078*, ze dne 10. listopadu 1994 včetně dodatku č. 1 ze dne 4. prosince 2000, bez čj.
4. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004*, čj. 152/2004.
5. *Klasifikační řád*, ze dne 24. ledna 2005.
6. *Řád školy*, ze dne 1. března 2005.
7. Podkladová inspekční dokumentace – základní školy, bez čj. a data vyhotovení.
8. Dotazník pro ředitele před inspekcí, bez čj. a data vyhotovení.
9. Rozvrh hodin všech tříd pro školní rok 2004/2005 ke dni inspekce.
10. Rozpracované učební plány pro druhý stupeň základní školy pro čtyřletý cyklus.
11. Katalogové listy všech žáků za školní rok 2004/2005.
12. Třídní knihy všech tříd za školní roky 2003/2004 a 2004/2005, třídní knihy tříd IV. A a IV. B za školní rok 2002/2003.
13. Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005.
14. Osobní dokumentace pedagogických pracovníků, vyučujících ve sledovaných předmětech.
15. *Škola bez drog* – minimální preventivní program pro školní rok 2004/2005.
16. Náplň práce výchovného poradce pro první stupeň (součástí je i plán práce na školní rok 2004/2005) a výchovného poradce pro druhý stupeň.
17. *Plán práce výchovného poradenství pro II. stupeň* - školní rok 2004/2005.
18. Individuální vzdělávací plány všech integrovaných žáků s VPU - pro školní rok 2004/2005.
19. Přehledy integrovaných žáků - pro školní rok 2004/2005.
20. Odborné posudky poradenských pracovišť.
21. Dokumentace vedená výchovnou poradkyní pro druhý stupeň vztahující se k profesnímu poradenství.

22. Vzorčky sešitů a písemných prací žáků, včetně žáků s VPU - třídy IV. B, III. A, V. A, III. B, VII. B a VIII. A.
23. Notýsky všech žáků 1. a 2. ročníků, žákovské knížky všech žáků 3. – 9. ročníků včetně žáků s VPU.
24. *Vyučovací povinnosti pedagogických pracovníků ve školním roce 2004/2005 k 1. listopadu 2004.*
25. *Přehled o pedagogických pracovnících školy k 1. únoru 2005.*
26. *Časový rozpis vyučovacích hodin ve školním roce 2004/2005.*
27. Pracovní náplně ředitele školy a jeho zástupkyně, bez čj. a data vydání.
28. Kritéria pro stanovení osobního ohodnocení zaměstnanců, bez čj. a data vydání.
29. *Informace pro rodiče žáků ve školním roce 2004/2005.*
30. Koncepce školy, bez čj. a data vydání.
31. *Celoroční plán školy pro školní rok 2004/2005.*
32. *Týdenní plány za školní rok 2004/2005.*
33. *Kontrola plnění dozorů 2004/2005.*
34. *Kontrola žákovských knížek, ze dne 19. ledna 2005.*
35. *Kontrola zápisů v katalogových listech, ze dne 9. listopadu 2004.*
36. *Třídní učitelé – správci pracoven 2004/2005.*
37. *Kroužky 2004/2005.*
38. Přehled hospitační činnosti za školní roky 2003/2004 a 2004/2005.
39. Záznamy z hospitační činnosti za školní roky 2003/2004 a 2004/2005.
40. Inventurní knihy pomůcek pro první a druhý stupeň.
41. Zápisy z pedagogické rady za školní roky 2003/2004 a 2004/2005.
42. Zápisy z provozních porad za školní rok 2004/2005.
43. Prověry žáků za školní rok 2004/2005 ke dni kontroly ve sledovaných předmětech a standardizované testy žáků 9. ročníků z českého jazyka, matematiky a obecných studijních předpokladů za školní rok 2004/2005 včetně vyhodnocení.
44. Záznamy metodických sekcí sledovaných předmětů, včetně celoročních plánů a hodnocení za 1. pololetí, školní rok 2004/2005.
45. *Prohlášení ředitele školy (plnění osnov vlastivědy a přírodovědy ve školních rocích 2002/2003 a 2003/2004), ze dne 7. dubna 2005.*
46. *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za školní rok 2004/2005.*
47. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků 1. pololetí 2004/2005 (přehled účasti pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích).*
48. *Přehled akcí ve školním roce 2004/2005.*
49. Školní časopis *Zpravodaj* za školní roky 2003/2004 a 2004/2005.
50. *Převod tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy – Rada města čj. NP2/35/05, 18. zasedání ze dne 21. listopadu 2004.*
51. *Hodnocení prospěchu a chování žáků za 2. čtvrtletí školního roku 2004/2005.*
52. *Přehled klasifikace školy – školní rok 2004/2005.*
53. *Vědomostní testy 1. pololetí 2004/2005 včetně jejich rozboru.*
54. Mluvnické sešity žáků 9. ročníků vedené od 6. ročníku.
55. Výukové programy na PC.

ZÁVĚR

Výuka sledovaných předmětů v základní škole je většinou zajišťována vyučujícími s odbornou kvalifikací. Organizační struktura školy velmi dobře funguje, je promyšlená jsou jasně stanoveny kompetence a zastupitelnost zaměstnanců. Zavedený kontrolní systém je plánovitý, postihuje veškeré oblasti vzdělávání a provozu školy, opatření přijímaná vedením školy jsou většinou účinná. Na vynikající úrovni je vnitřní i vnější informační systém školy.

Školní prostory pro výuku všech předmětů v základní škole jsou postačující. Škola je velmi dobře vybavena audiovizuální a výpočetní technikou. Kvantitativní rezervy jsou ve vybavení didaktickými pomůckami pro výuku českého jazyka a matematiky na prvním stupni základní školy. Materiální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program základní školy v plném rozsahu.

V řízení výuky byly po stránce organizační i metodické uplatňovány u většiny vyučujících aktivizující metody učení. Ve sledovaných hodinách byly vztahy mezi vyučujícími a žáky vsřícné, ve třídách i v celé škole panovala přátelská a tvůrčí atmosféra. Škola zajišťuje kvalitní péči talentovaným i integrovaným žákům.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jarmila Rychlá	J. Rychlá, v. r.
Člen týmu	Mgr. Miroslava Hájková	M. Hájková, v. r.
Člen týmu	PaedDr. Jitka Kozáková	J. Kozáková, v. r.

V Kladně dne 29. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. nám. 17. listopadu 2840, 272 63 Kladno.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 2. 5. 2005

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vladimír Dufek

V. Dufek, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	18. 5. 2005	čj. b3-117/05-5221

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.